

Prof. zw. dr hab. Krzysztof Trybuś

Ur. 14.04.1957 r.

Tytuł, stopień naukowy: prof. dr hab.

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Instytut Filologii Polskiej, Zakład Literatury Romantyzmu

Reprezentowana specjalność naukowa: literaturoznawstwo, historia literatury polskiej

Zatrudnienie: 1 X 1982 r.

Obecnie na stanowisku: profesora zwyczajnego

Data uzyskania stopnia doktora: 28 XI 1991 r.

Data nadania stopnia doktora habilitacyjnego: 21 III 2001 r.

Data uzyskania tytułu profesora: 7 VIII 2012 r.

Osiągnięcia naukowe po habilitacji:

1/najważniejsze osiągnięcia badawcze - wskazanie podejmowanych nurtów badawczych

Kontynuacja wcześniejszych badań nad poezją XIX i XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem romantyzmu, tu zwłaszcza twórczość Norwida, Mickiewicza i Słowackiego, a także podjęcie badań nad problematyką tradycji literackiej i pamięci, głównie dotyczącą odwołań do romantycznego dziedzictwa z perspektywy dwudziestowiecznej współczesności (tu m. in. poezja Cz. Miłosza, działalność krytycznoliteracka K. Wyki, pisarstwo W. Odojewskiego). Zakres przedmiotowy prowadzonych badań: romantyczny mit słowiańskiego początku, romantyczne i współczesne mity ofiarnicze, współczesna pamięć kulturowa utrwalona w literaturze polskiego romantyzmu, romantyczny sarmatyzm z dzisiejszej perspektywy, współczesne spory o klasycyzm, romantyczne mnemotoposy współczesności, biografia romantyczna jako forma pamięci, metaforyka pamięci i wyobrażenia poetycka, historia i romantyczna pamięć, romantyczna pamięć wspólnoty żywych i zmarłych.

2/publikacje naukowe - tytuły najważniejszych prac:

Książki autorskie:

Pamięć romantyzmu. Studia nie tylko z przeszłości, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2011.

Książki zbiorowe (współredakcja):

- *Na początku wieku. Rozważania o tradycji*, pod red. Z. Trojanowiczowej, K. Trybusia. Wyd. PTPN Poznań 2002, tu artykuł: *O starości świata według Norwida*.

- *Literatura i język*, pod red. K. Meller i K. Trybusia, Wyd. Studia Polonistyczne, Poznań 2003.

- *O historyczności*, pod red. K. Meller i K. Trybusia, Wyd. Studia Polonistyczne, Poznań 2006.

- *Kresy-dekonstrukcja*, pod red. K. Trybusia, J. Kałużnego, R. Okulicz-Kozaryna, Wyd. PTPN, Poznań 2007

- *Norwid-artysta. W 125 rocznicę śmierci Poety*, pod red. K. Trybusia, W. Ratajczaka, Z. Dambek. Wyd. PTPN, Poznań 2008

- *Wokół „Pasaży” Waltera Benjamina*, pod red. P. Śniedziewskiego, K. Trybusia, M. Wilczyńskiego, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2009.

- *Obraz Rosji w literaturze polskiej*, pod red. J. Fiecki i K. Trybusia, Wyd. PTPN, Poznań 2012.

Artykuły

- „Memento” Norwida – kilka uwag, w: *Rozjaśnianie ciemności. Studia i szkice o Norwidzie*. Pod red. J. Brzozowskiego i B. Stelmaszczyk. Wyd. „Universitas”, Kraków 2002.

- *Romantyczny duch klasycyzmu. (Uwagi o lekturze Mickiewicza i Młosa)*, w: *Ulotność i trwanie. Studia z tematyki i historii literatury*. Pod red. E. Wiegandt, A. Czyżak i Z. Kopcja. Wyd. „Studia Polonistyczne”, Poznań 2003.
- *Arcydramat Mickiewicza*, w: „Poznańskie Studia Polonistyczne” (*Literatura i konflikty*), Poznań 2003, (wypowiedź w ramach ankiety redakcyjnej).
- *Biografia romantyczna jako forma pamięci*, „Studia Polonistyczne” 2004
- *O potrzebie badań nad tradycją*, w; *O historyczności*, pod red. K. Meller i K. Trybusia, Wyd. Studia Polonistyczne, Poznań 2006.
- *Europa rodzinna i obca*, „Polonistyka” 2006, nr 6.
- *Balkanot kako neizbežna hipoteza pri citanjetu na poemata „Quidam” na C. Norwid* (Bałkany jako konieczna hipoteza lektury poematu „Quidam” C. Norwida, tekst w j. macedońskim, *Balkanska slika na svetot* (Bałkańska wizja świata), red. Kata Kulavkova, Makedonska Akademija na Naukite i Umetnostite, Skopje 2006
- *Romanticzarski koreni posebnosti u polskoj književnosti* (Romantyczne korzenie współczesności w literaturze polskiej – tekst w j. serbskim), w zbiorze: *Clika drugog u balkanskim i crednjoewropskim književnostima* (Obraz innych w bałkańskiej i środkowoeuropejskiej literaturze), red. Midrogar Maticki, Institut za Književnost i Umetnost, Belgrad 2006
- *Biografia romantyczna jako forma pamięci*, w: *Biografie romantycznych poetów*, pod red. Z. Trojanowiczowej i J. Borowczyka, Poznań 2007.
- *Słowiańska pamięć Mickiewicza*, w: *Adam Mickiewicz a Slované*, pod red. M. Balowskiego, Ostrawska uniwerszita, Ostrava 2008.
- *Rozważania wokół wiersza C. Norwida W albumie*, w: *Strona Norwida. Studia i szkice ofiarowane Profesorowi Stefanowi Sawickiemu*, P.Chlebowski, W.Toruń, E.Żwirkowska, E.Chlebowska, Wydawnictwo KUL, Lublin 2008.
- *Benjamin komentatorem Norwida*, w: *Wokół „Pasaży” Waltera Benjamina*, pod red. P. Śniedziewski, K. Trybuś, M. Wilczyński, Wyd. PTPN, Poznań 2009.
- *Mickiewicz i Njegoš – słowiańska paralela*, w: *Album gdańskie*. Prace ofiarowane Prof. J. Bachórzowi, red. J. Data, B.Oleksowicz, Wyd. Uniw. Gdańskiego, Gdańsk 2009.
- *Mickjeviceva Crna Gora*, w: *Njegosevi dani. Medunarodni naucni skup*, red.T. Becanović i in., Univerzitet Crne Gore – Filozofki Fakultet, Niksić 2009.
- *Norwidowski klasycyzm – zarys problemu*, w: *Klasycyzm-Estetyka-Doktryna literacka-Antropologia*, pod red. K. Meller, Warszawa 2009.
- *Rytuał i pamięć w „Dziadach”*. *Uwagi do stanu badań*, „Napis”, seria XVI, 2010.
- *Symbole pamięci Norwida*, w: *Symbol w dziele Norwida*, red. W. Rzońca, Warszawa 2011.
- *Sarmatyzm i romantyzm dzisiaj*, w: *Nowoczesność i sarmatyzm*, pod red. P. Czaplińskiego, Poznań 2011.
- *Pamięć Rosji – Pamięć Katynia. Z dziejów dyskursu*, w: *Obraz Rosji w literaturze polskiej*, pod red. J. Fiećki i K. Trybusia, Wyd. PTPN, Poznań 2012.
- *O podmiocie pamięci w „Vade-mecum” C. Norwida*, w: *Przygody romantycznego „Ja”*, pod red. M. Berkan Jabłońskiej i B. Stelmaszczyk, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2012.

2.1 całkowita liczba publikacji przed habilitacją (ok. 40 – książki, artykuły, szkice, recenzje) i po habilitacji (ok. 30)

2.2 liczba monografii przed habilitacją (autorstwo 2, współautorstwo 1) i po habilitacji (autorstwo 1, współautorstwo 7)

3. udział w realizacji projektów badawczych finansowanych przez KBN, fundacje naukowe

Z wcześniejszych: - Indywidualny projekt badawczy w ramach Research Support Scheme *Norwid – prekursor współczesności*, 1995-97; Uniwersytet Karola w Pradze;

Po habilitacji: - Projekty naukowe finansowane przez dawny KBN (afiliowane przy PTPN), zwieńczone konferencją i wydaniem monografii – 4;

- Udział we fragmencie projektu badawczego MNiSW: Humanizm. Idee, nurty, paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej, PBZ – MniSW – 03/II/2007, 2008-2010:

„Klasycyzm jako doktryna estetyczno- literacka i projekt antropologiczno-kulturowy”, udział z referatem: *Norwidowski klasycyzm*.

Udział w projekcie „Modi memorandi” afiliowanym przy Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie.

4. naukowa współpraca międzynarodowa

Koordinacja współpracy naukowej z Instytutem Sławistyki CAU w Kiel – wymiana stypendialna, wspólne konferencje, roczne plany współpracy w ramach partnerstwa uniwersytetów UAM i CAU (w okresie 2002-2012), wykłady gościnne - tu zwłaszcza: kordynacja wizyty naukowców z Instytutu Sławistyki w Kiel w IFP UAM w okresie 2002-2012 (prof. Armin Knigge, prof. Norbert Neubler, dr Anja Tippner, prof. Michael Duering). Coroczny cykl wykładów z historii literatury romantyzmu i literatury współczesnej w Instytucie Sławistyki na Uniwersytecie Chrystiana Albrechta w Kilonii, realizowany w oparciu o stypendia pobytowe CAU w Kiel i od 2006 r. granty w ramach programu Erasmus

- Zainicjowanie i prace nad projektem wspólnych poznańsko-kilońskich studiów międzynarodowych „Polacy i Niemcy w Europie” – finalizacja w 2012 r.

- Koordinacja (w obszarze współpracy z Instytutem Sławistyki) obchodów Dni Poznania w Kilonii i Dni Kilonii w Poznaniu (od 2006) – udział studentów polonistyki w polsko-niemieckich warsztatach.

- Koordinacja współpracy z Uniwersytetem Fryburskim w Szwajcarii – od 2004 r. , wspólne obszary badawcze, konferencje, wymiana pracowników i studentów, tu zwłaszcza: organizacja wizyt i wykładów prof. Rolfa Fiegutha i prof. Jensa Herltha (od 2008).

- 14.05. – 19.05. 2007, Uniwersytet we Fryburgu (Szwajcaria) – wykłady gościnne – 8 godzin (na temat twórczości Norwida) w Katedrze Sławistyki (na zaproszenie prof. Rolfa Fiegutha (w ramach programu Socrates-Erasmus).

- Koordinacja współpracy naukowej z ośrodkami naukowymi na Bałkanach – wizyta (wspólnie z prof. B. Zielińskim z IFS UAM) na Uniwersytetach w Sofii, Skopje, Instytucie Literatury i Nauki w Belgradzie (grudzień 2005), Uniwersytecie w Czarnogórze (czerwiec 2008).

- Nawiązanie współpracy naukowej i sfinalizowanie umowy o współpracy w ramach programu Erasmus z uniwersytetami w Kilonii, Sofii, Ostrawie, Fryburgu (w latach 2005-2010)

- 13-17.05. 09. – Uniwersytet w Humaniu, wizyta oficjalna, cel – podpisanie umowy o współpracy; wykład dla studentów w Humaniu na temat „<Ukraińska szkoła> poezji polskiego romantyzmu”.

- współorganizacja konferencji „Polacy i Niemcy w Europie” – Kilonia, październik 2012 (konferencja inauguracyjna wspólne studia poznańsko-kilońskie).

Osiągnięcia dydaktyczne:

1. liczba wypromowanych magistrów - ok. 80;
2. promotorstwo/opieka w przewodach doktorskich – aktualnie 4 podopiecznych, 3 wypromowanych;
3. liczba opracowanych recenzji/opinii w przewodach doktorskich (5), habilitacyjnych (5) i w postępowaniu o nadanie tytułu – 1 (tytuł doktora honoris causa dla prof. Rolfa Fiegutha, Uniwersytet w Opolu).

Osiągnięcia naukowo-organizacyjne:

1. kierowanie jednostką organizacyjną macierzystej Uczelni

Funkcja Za-cy Dyrektora Instytutu ds. Dydaktycznych (od 1999 r., dwie kadencje, tu m. in. dwukrotny udział w postępowaniu akredytacyjnym IFP)

styczeń 2005 – utworzenie i objęcie funkcji kierownika Pracowni Badań nad Tradycją Europejską (do 2012);

1 września 2005 – objęcie funkcji Prodziekana Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej ds. współpracy z zagranicą (dwie kadencje);

1 września 2012- objęcie funkcji Dyrektora IFP.

2. udział w pracach zespołów/rad redakcyjnych

- członek zespołu redakcyjnego „Pamiętnika Literackiego” (od stycznia 2006); członek rady programowej czasopisma „Studia Norwidiana” (Lublin, KUL), od stycznia 2012;

Udział w konferencjach:

Międzynarodowe:

- Międzynarodowa konferencja: „Autorytety odrzucone, lecz konieczne?” Spotkanie polsko-niemieckie 16-17 listopada 2001 zorganizowane przez Fundację Guardiniego. Berlin. (udział w dyskusji).
- Międzynarodowa konferencja naukowa „Biografie romantycznych poetów (autokreacja – legenda – recepcja). Poznań – Będlewo 24-26 listopada 2003. (udział z referatem: *Biografia romantyczna jako forma pamięci*).
- Międzynarodowa konferencja *Styl późny w kulturze. Muzyka, literatura, sztuki wizualne*. Katowice 13-15 grudnia 2004 (organizatorzy: UŚ, AM), udział z referatem *Starość romantyzmu*.
- Organizator międzynarodowej konferencji „Kresy-dekonstrukcja” (IFP, IFG, PTPN, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej), KBN) Poznań 19-22 października 2005.
- Międzynarodowa konferencja „Adam Mickiewicz a Słowianie”, Ostrava 29-30 listopada 2005, organizatorzy: UAM, Uniwersytet Pedagogiczny w Wilnie, Uniwersytet Ostrawski; udział z referatem *Słowiańska pamięć Mickiewicza*.
- Międzynarodowa konferencja „Bałkański obraz świata” w Skopje, 5-6 grudnia 2005, (Macedonia), organizatorzy: Macedońska Akademia Nauk i Umiejętności i PAN, udział z referatem: *Balkany jako konieczna hipoteza lektury „Quidama” C. Norwida*.
- Międzynarodowa konferencja „Obraz drugiego w Bałkańskiej i Środkowoeuropejskiej literaturze”, Belgrad, (Serbia) 8-9 grudnia, 2005, organizator: Instytut Literatury i Nauki, Ministerstwo Nauki Serbii, udział z referatem: *Romantyczne korzenie inności w literaturze polskiej. Między tradycją i współczesnością*.
- Międzynarodowa konferencja „Quidam”. W 150 rocznicę powstania utworu (z cyklu: „Colloquia Norwidiana”), Rzym, 27.04.-04.05. 2007, Instytut Badań nad Twórczością C. Norwida, KUL, udział z referatem: *Pielgrzym w stolicy Imperium (O „Quidamie” C. Norwida)*.
- Międzynarodowa konferencja „Nowoczesność i sarmatyzm”, Poznań, 19-20 listopada 2007 IFP UAM, Instytut Sławistyki Uniwersytetu w Dreźnie, udział z referatem: *Sarmatyzm i romantyzm dziś*.
- Międzynarodowa konferencja „Njegoševi dani” (Dni Njegoša), Cetinje, 25-28 czerwca 2008. Czarnogóra. Uniwersytet w Czarnogórze, udział z referatem: *Crna Gora Adama Mickijevića. Romantički povratak homeričkog mita*.
- “Słowacki and Norwid Today. Tradition, Heritage and Modernity”, Amsterdam, 26-28 November 2009, Chair of Slavic Literature at the University of Amsterdam, udział z referatem: *Słowacki in the Context of Contemporary Concepts of Tradition and*
- Międzynarodowa konferencja „Obraz Rosji w literaturze polskiej”, Poznań, 15-16 kwietnia 2010, PTPN, IFP UAM, Instytutu Sławistyki w Kiel udział z referatem: *Pamięć Rosji – Pamięć Katynia*; współorganizator.
- Międzynarodowa konferencja „Polacy i Niemcy w Europie”, Kiel (Niemcy) 25-26 października 2012 – współorganizacja i udział z referatem „Studia poznańsko-kilońskie. Geneza – idea – perspektywy”.

Ogólnopolskie:

- Konferencja „Rozjaśnianie ciemności. Norwid – interpretacje. Uniwersytet Łódzki, 19-20 lutego 2002. (Udział z referatem: *Memento Norwida – kilka uwag*)-
- Konferencja „Student jako podmiot kształcenia uniwersyteckiego. 16-18 kwietnia 2002 Słubice. Organizatorzy: Rektor UAM, IFP UAM, Komisja Edukacji Szkolnej i Akademickiej KNoLP PAN). (Udział z referatem)
- Organizator konferencji *Literatura i język* 7-9 kwietnia 2003. Sesja zorganizowana przez IFP UAM i Komisję Filologiczno-Filozoficzną PTPN
- Instytutowa konferencja *O historyczności*, IFP UAM, 29 XI –1 XII, 2004 (organizacja konferencji i udział z referatem *O potrzebie badań nad tradycją*).
- Wokół „Pasaży” Benjamina, Referat: *Benjamin jako komentator Norwida*, praca w Komitecie organizacyjnym, Poznań, 28-29 marca 2007, Pracownia Badań nad Tradycją Europejską IFP UAM oraz Komisja Filologiczna PTPN.
- „Norwid-artysta. W 125 rocznicę śmierci Poety”. Poznań, 26-27 maja. Pracownia Badań nad Tradycją Europejską, Pracownia Życia i Twórczości C. Norwida IFP UAM, PTPN, Centrum Kultury „Zamek” - współorganizator konferencji.

-, „Klasycyzm jako doktryna estetyczno- literacka i projekt antropologiczno-kulturowy”, Poznań, 1-2 grudnia 2008, IFP UAM, udział z referatem: *Norwidowski klasycyzm*. (Udział we fragmencie projektu badawczego MNiSW: Humanizm. Idee, nurty, paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej, PBZ – MniSW – 03/II/2007, 2008-2010).

- „Symbolizm Norwida”, Warszawa, 23-24 kwietnia 2009, Uniwersytet Warszawski (Zakład Romantyzmu), udział z referatem: *Symbole pamięci w twórczości Norwida*.

- „Literatura i rytuały”, 7-9 czerwca 2010, Ciężeh, Zespół Badań Obszarów Trzecich Literatury IBL PAN, Pracownia Badań nad Tradycją Europejską IFP UAM, Pracownia Literatury Okolicznościowej i Użytkowej IFP UW, Wydział Filologiczny Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie, udział z referatem: *Rytuał i pamięć. Uwagi do stanu badań Dziadów Mickiewicza*.

Nagrody:

Nagroda indywidualna Rektora, pierwszego stopnia, za osiągnięcia naukowe – 2001 r.

Nagroda indywidualna Rektora, trzeciego stopnia, za osiągnięcia organizacyjne – 2010 r.

Nagroda indywidualna Rektora, pierwszego stopnia. Za osiągnięcia naukowe – 2012 r.

Nominacja do Nagrody im J. Długosza za książkę *Pamięć romantyzmu. Studia nie tylko z przeszłości*, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2011.

Autoreferat:

Studia nad Norwidem jako wielką postacią literatury polskiej i światowej pozwoliły mi uformować swój własny profil badań nie tylko twórczości autora *Quidama*, ale także odkryć znaczenie fundamentalnej kategorii „wielkiego poety” tak ważnej w egzegezie dziedzictwa polskiego romantyzmu. Studia te, w których podejmowany był problem „miejsca” Norwida w dziejach literatury skłoniły mnie również do zasadniczej przebudowy koncepcji historii literatury pojętej jako następstwo przeciwstawnych sobie epok. Fenomen „współczesności Norwida” otworzył mi drogę do badań, w których kluczową kategorią opisu i porządkowania zjawisk literackich jest tradycja literacka, umożliwiająca przekraczanie chronologicznych cesur. Z całą też pewnością przekraczaniu historycznych kontekstów (zwłaszcza kontekstów macierzystych) w badaniach literackich sprzyja, tak ważna w lekturze Norwida, potrzeba podejmowania perspektywy komparatystycznej. Współpraca z polonistyką zagraniczną – zwłaszcza z prof. Rolfem Fieguthem, także z prof. Jensem Herlthem z Uniwersytetu Fryburskiego (Szwajcaria), profesorami – Michaeliem Dueringiem, Norbertem Nueblerem, Arminem Kingge z Uniwersytetu Christiana Albrechta w Kilonii, Arentem van Nieukerkenem z Uniwersytetu w Amsterdamie umożliwiła mi dotarcie z rezultatami swoich badań do europejskich kręgów slawistycznych i zarazem pozwoliła czerpać inspirację dla dalszych prac naukowych. Starłem się w okresie po habilitacji skupić uwagę głównie na problematyce tradycji i pamięci, kierując swe zainteresowania przede wszystkim w stronę pamięci, czego rezultatem jest książka *Pamięć romantyzmu. Studia nie tylko z przeszłości* (Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2011) pomyślana jako spójny pod względem metodologicznym projekt opisanie fenomenu kulturowej pamięci, utrwalonej w literaturze polskiego romantyzmu, powracającej współcześnie wraz z ciągle aktualizowaną tradycją tej literatury.